

Ad
Actum valedictorium solennem
de

Regiis & Electoralibus Saxonis Edictis

quibusdam laudatissimis,

in quo

Juvenes Ornatissimi, Svariffimiq; hactenus Discipuli
& Convictores,

JOHANNES GODOFREDUS BEYERUS,

Dresdensis,

commendaturus

Edictum promulgatum, spectans ad alienum, quod Studiosi in Academiis
contrahunt, & argentarias literas ab ipsis nemini
tribuendas,

Et

GOTTLOBIUS ERNESTUS WERNERUS,

Dresdensis,

commendaturus

Edictum de Vindictâ privata, Injuriis, pacis turbationibus &
Duellis tollendis,

Die proximo Lunæ, VI. Iduum Aprilis, horâ IX.

antemeridianâ

in atrio edium Rectoralium.

verba postrema hic ex memoria promptâ facturi & his Carmina La-
tina & Germanica subjuncturi sunt,

Eosque

officii significatione debitâ piisq; votis
prosequetur

JOH. GODOFREDUS STÜBELIUS, Annæmontanus,
simul dicturus

de Edicto, quod ad egenos attinet & Mendicos,
humanitate quâ par est

Omnes Eruditos viventes hic & Conatibus honestis faventes,
inprimis Collegas suos honoratissimos invitatum it

HAC DISSERTATIONE

de Edicto gestationem gladiatorum cuivis

non concedente

M. JOH. JACOBUS STÜBELIUS,

Rector Illustris Afrancî.

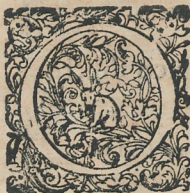
MISENA,

Typis SPAHNIANIS, Anno MDCCXX.

LLLL

IPSE fecit! & faciet!

Optimum Nobilitatis ornamentum & equestre
νευρηλιον esse gladium, negabit nemo, cum
 capulo etiam nobiliorum defunctorum sive
 sandapilæ imponi, inq; perpetuum signum
 ipsorum conditionis in templo suspendi so-
 leat. Rosinus arguit, Romanis gladium fu-
 isse Magistratus insignem. Creati Præfetti
 prætorio coram Senatu Istricto donati gladio
 fuere; cujus rei rationem addit Hadr. Tur-
 nebus in Adversariis. Güntherus in Li-
 gurino, quem dicit, suo adducit viros, quos gladius mundo facit esse
 reverendos. Comites in Angliâ inaugurandi gladio accinguntur à Re-
 ge, tanquam Jurisdictionis suæ symbolo. Matthæus Paris, Mat-
 thæus Westmonasteriensis & Rogerius Hovedenus tradentibus id
 hoc subjecere. Dicimus de Corippo, recens creato Imperatori da-
 tum fuisse gladium, tanquam summum jus eximiaq; potestas per il-
 lud significanda foret. Quamobrem cuivis permitti, ut gladium ges-
 set, lateri adhærentem, quis dignum aut consultum putaret? Obvi-
 am ivit meritò temeritati multorum & libidini præconio major o-
 mni, Rex noster Clementissimus, dum IV. Kal. Sept. A. M DCC XIX. quid
 circa eam rem fieri velit, Dresdæ publicatâ edixit lege. Nimirum
 qveitius de eo est, non sine maxima indignatione, quod adversus pro-
 mulgata jam Ao. M DCC VI. & M DCC XII. edita indignissimè pecca-
 tum fuerit, & imprimis opificum procerumq; famuli pedissequi atq;
 alii plures, quibus id juris non competat, morem illum gladios ges-
 tandi reducerint ac vulgârint. Ut adeo causa extiterit, obquam il-
 lud Mandatum iterum renovaretur. Severè igitur vetitum, ad caven-
 da varii generis incommoda & maleficia, gestare rela subalaria cu-
 juscunqve speciei pueros fervosq; non unius ordinis, tam in urbe,
 quam in suburbis, & præceptum, si quis, cui arma minimè conven-
 niant, audeat violare sancita hæc, in aulâ per satellites aut cum,
 penes quem imperium custodiæ, extra illam verò in portis, & ubi
 excubiæ positæ, sine discrimine ullo auferantur ei enses & tela simi-
 lia; si etiam verbis vel re ipsa reluctari voluerit, illicò abducatur in
 carcerem, graviq; pro criminis modo, afficiatur pœnâ. Exempti ta-
 men Senatores in oppidis amplioribus, mercatores & negotiatores
 nobiliores, pictores celebres, statuarii, horologiorum minorum fa-
 bricatores, & alii artifices, aurifabri, mercatorum ministri, typogra-
 phi, chartæ confectores, tonfores, balneatores, capillamentorum con-
 cianatores, nec non aulici jaculatores, & hortulani Dresdæ ac Lipsiæ,
 magistri Principum & summorum domi militiæq; Præfectorum, omnes
 cives vigilias armis obeuntes, & iter facientes cuncti cum suis, modò
 non tententur aliquid sub istiusmodi prætextu, Edicto huic inimicum.

Atq; hoc æquitate ipsa nititur, & more veterum comprobatur,
 qui promissuè gladii usum omnibus haud concessere. Arma & in
 illis gladium sumere apud Germanos priscos non ante cuiquam li-
 cuit, quam suscepturum civitas probasset. Tum in ipsis comitis vel
 Principum aliquis, vel pater, vel propinquus scuto frameisq; juve-
 nem ornavit. Hunc apud illos primum juventutis honorem fuisse,
 Tacitus, ubi de moribus agit Germanorum, testatur. Framem au-
 tem etîi vulgò pro hasta seu spiculo, ut Cluverius etiam vult, acci-
 piatur, tamen sunt, qui cum Iliodoro gladium quoq; seu rhomphæam
 interpretentur. Isti consuetudini respondet nostra illa, à Berneggero
 inde deducta, quâ in legibus vetustis Nobilibus Germanicis jus gla-
 dii manet alteri cuidam conferendi. Nam vel ab ipsis, vel à Prin-
 cipi-

cipibus in aulis suis, quati emancipatis, ritu antiquo, alapa infligitur à nemine posthac alio ferenda, & sic ferendis armis aliqui idoneus pronuntiat. De quo Kirchmaierus in notis ad Tacitum potest consuli. Caspar Barthius peculiari scripto docuit, ut hodie sic & olim neminem arbitrio suo, sed Principum aut militaris alicujus Præfæcti autoritate gladio se unquam accinxisse. Apparet ex orationibus Ministrorum dignitate excellentium, quæ Lipsiæ Ao. MDCCIIIX, in lucem prodire, quomodo iis, quibus gladius ita tribuitur, justâ ratione posthac adhibendus, admoneantur, cum dicitur, non idem illum dari, ut usurpetur contra DEum, hujusq; sancta eloquia, veram Evangelicam Religionem, Sacrum Romanum Imperium, patriam ejusq; libertatem, multò minùs contra Dominos illum conferentes, minime omnium contra inermes, ut scarii solerent, aut solutiore ac petulantiore modo ad res improbas nefariasq; per licentiam effrenem, sed ad promovendos DEI sermones, ejusq; gloriam amplificandam, veram tuendam Evangelicam Religionem, defendendam famam, patriam, s. Rom. Imperium & Germanicam libertatem, Dominorumq; cum opus fuerit, causam familiamq; impendio etiam sanguinis propugnandam, ac læsam masculè vindicandam, omnem quoq; iniquam vim forti repellendam manu.

Etiam si verò his illisvè facultas gladium gestandi non adimatur, sunt tamen tempora & loca, in quibus neminem decet gladio accingi, aut accinctum incedere. Apud Tacitum in Annalibus Calpurnius Piso, Romanus eqves, ferociæ accusatur, quod gladio accinctus introierit curiam. Cum in Codice Theodosiano Consiliarius Cæsaris in urbe interdicitur sago militari: multò potius ense interdicitur ipsis, quem Tiracvellus etiam Nobilibus in confesso, & quoties deliberatur de rebus gravibus, perspicuè negat. Sed hæc posteris temporibus antiquata fuere. Hodieq; ut cognoscitur è Limnæo, cum eligendus est Romanus Imperator, in templo D. Bartholomæi Francofurti, deponi gladios ab Electoribus & famulatio eorum fas est, non tam ob sanctitatem loci, quàm ut significetur, ipsos in hoc negotio potestati suæ viribusq; renunciare, & ut reverentia majore ab inermibus religiosus ille ritus, quo jurandum est, peragatur. Quam legem Carolus IV. sanxit. Hoc ævo licet Principes ac Reges Europæ, Czaraem etiam cum gladio adire, quod olim non licuisse, Adam. Olearius in Persico itinere descripto, & Schefferus in memorabilibus Svergentis autores sunt. Coram Veneto Senatu prohibitum id Thomas Hubertus in Annal. Friderici II. Palatini & Menochius docent. Venetiis quoque cum Bacchanalia celebrantur, & personati confluunt multi, gladios gestare secum nulli permittitur, quod & in aula nostrâ, institutus ejusmodi solennibus ac ludis, inermitti oportet. Sicut & Studiosis in Academiis non nisi gladiis positis aditus ad Rectorem Magnificum patet. Et in omnibus locis, in quibus judicium exercetur, à comparentibus in iis, ut inermes adsint, exigi putamus. Edes sacræ tutò & impunè intrantur ab armatis. Nihilò secius Dan. Otto Kegelius, Quedlinburgensis Diaconus, Machærologiam sive inauguralem Dissertationem XVII. Kal. Dec. Ao. MDCCIX. Helmsidii, sub D. Christiano Wideburgo proposuit, de gladio in sacramentorum, ut ea mysteria vocantur, reverentiam deponendo, ab utroque ordine. Theologorum & Jctorum Jenensium approbatam. Disceptatur de eo præcipuè, an susceptoribus invitatis, cum sacro fonte tingendus est Infans, concedi debeat, gladios habere lateri appensos, & an injuriam inferat sacerdos ei, quem propterea appellet ac moneat. Quicquid in utramque partem afferri queat, legatur in Secretarii, ut dicitur, variis negotiis occupati, Expeditione IV. A. MDCCX. Eam
litam

11 548 TR

X 374610 VD18

litum non facio meam, non diffiteor tamen maximam loco & actui sacro reverentiam deberi, & secundum D. Pauli monitum omnia, in sacris praesertim *εὐσεβείας καὶ κατὰ τοῦτον* gerenda esse: judicandum verò legibus laicis & consuetudine recepta. Dredae saepius vidi negotio huic sanctiori fortunæ ac dignitatis ampliores: Viros, gladiis armatos, adstare. Nec jubentur usquam sponsum cum nuptâ suâ copulandus, hospitesq; ejus inermes adesse. Quin Poloni acinaces suos, quos in templis gestant, cum certus canitur hymnus, piè stringunt, existimaturq; gladius pars conditioni hominum quorundam convenientis vestitus. Lepidum dicam, an absconum illud, quod à sentientibus non perperam fieri, cum ab operantibus quibusq; sacris gladii gestantur, allegeret Carmen Davidis CXLIX. in quo dictum, omnes DEO sanctos eo posituros honore, ut juxta ora DEum exaltantia, acutos etiam habituri sint gladios; Item illud Christi in Historiâ Lucæ: Non habens peram aut sacculum, vendat tunicam, ematq; ensen; præterea statuatur, Petrum ensen habuisse secum, cum sacratissimæ cœnæ adfuit, ut verisimile fiat ex eo, quod Malcho eo aurem postea præciderit. Sanè controversia illa, mota de gestatoribus gladiatorum, adfuturis sacris mysteriis, aliud responsum dissentiens prolicuit, sub specie responsi Theologi: & Juridici, quò illi Jenenti contradicitur. Quapropter Christianus Dehlerus sub titulo malè propugnati gladii universa comprehendit, nec solum Jenense repetit responsum, sed etiam typis excipitum alterum adjunxit illi opposuitqve.

Sacri ordinis hominum & Academicorum non meminit Edictum Regium, cum his non illicita hodie sit gestatio gladiatorum, quamvis olim ut è Dissertationibus Academicis Buchneri liquet, etiam Principis autoritate jussi fuerint abstinere ab eâ: illi autem temerè gladios portandos non arrepturi sint. Hieronymus dicit, à sacerdotibus, Moïsen & Aaronem imitandos. Cum igitur Moïses contra hostes nequam pugnârit, neq; gladium lateri applicuerit, nec illi hoc audendum. Jus Pontificum disertè vetat seditiosos contra praefectos sibi arma monasteriis inferre, fugitivis etiam in his & templis pollicetur securitatem non alio pacto, quàm si sine armis in eâ se recipient, aut extra illa hæc deponant. Sicut & Caspar Sanctius, Societ. Jesu quidam, non incelebris, gladio Spiritus non gladio ferreo Theologis utendum scribit.

Cur præterirè Sereniss. ac Potentiss. Regis Mandatum, quò superiore anno Extrahens, ut dici solent, Scholæ nostræ discipulis injunctum sapientissimè, ut gestationem gladiatorum debinc fugiant! Obtemperarunt huic, ut ipsos decuit, omnes, licet dolor hinc ortus sit in nonnullis, qui aliquos se esse putant, cum ensiculus lateri adhæret. Quâ formulâ Nicius Erythraeus in Pinacotheca utitur. Scythæ & Sauromatæ pro Deo ensen coluere sacrificiis, ut in Bohuslai Balbini Historiâ Regni Bohemici cernitur. Vaniores etiam enses magni aestimant suos, & in majore habent pretio quàm deberent. In Hispaniâ non est tam vilis quispiam homuncio, adeoq; nec rhedarius, qui non gladio accinctus inveniat, non solvendus, etiam cum naturæ obsequendum est, quasi aliquod membrorum corporis esset, ut Zehnerus in novellis suis Ao. MDCXCVI. id affirmat. Necessè profecto foret, ut, quum tam prompti sunt aliqui ad extrahendos è vaginâ gladios & alios vulnerandos, gladiis illorum sigillum imprimeretur non restringendum, ut Pompejus militibus fecit, flagitiosè gerentibus se, apud Plutarchum in ejus vitâ, & Kirchmannum de annulis scribentem, aut clavo illi vaginæ affigerentur, uti Teridates Armeniae Regnum sibi à Nerone petiturus apud Xiphilinum fecit suo.

F I N I S.

Stk. 46.

V
348

Ad
Actum valedictorium solennem
de

Regis & Electoralibus Saxonis Edictis

quibusdam laudatissimis,
in quo

Juvenes Ornatissimi, Svarviffimig, hactenus Discipuli
& Convictores,

JOHANNES GODOFREDUS BEYERUS,

Dresdenſis,
commendaturus

Edictum promulgatum, ſpectans ex alienum, quod Studioſi in Academiis
contrahunt, & argentarias literas ab ipſiſ nemini
tribuendas,

Et

ERNESTUS WERNERUS,

Dreſdenſis,
commendaturus

indicta privata, Injuriis, pacis turbationibus &
Duellis tollendis,

Lunæ, VI. Iduum Aprilis, horâ IX.
antemeridianâ

in atrio ædium Rectoralium.

ex memoria promptâ facturi & his Carmina La-
tina & Germanica ſubjuncturi ſunt,

Eosque

cuius ſignificatione debitâ piisq; votis
proſequetur

JOHANNES GODOFREDUS STÜBELIUS, Annæmontanus,
ſimul diſcurus

ſuo, quod ad egenos attinet & Mendicos,
humanitate quâ par eſt

ſuſcipientes hîc & Conatibus honeſtis faventes,
collegas ſuos honoratiſſimos invitatum it

DE
DISSERTATIONE

de ſignificatione
gestationem gladiatorum cuius
non concedente

JOHANNES GODOFREDUS STÜBELIUS,
Rector Illuſtris Afracæ.

MISENA,

PAHNIANIS, Anno MDCCXX.

LLLLL

